

Szerkesztőségi iroda:

Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1-ső szám, hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1. hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Nagybeeskerek, 1911.

XL. évfolyam 26. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre --- 24 kor
Félévre --- 12
Negyedévre --- 6
Egy hóra --- 2
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapi kivételével mindennap délután 5 órakor.

Szerda, február 1.

A külügyi helyzet.

— A külügyminiszter expozejája. —

— február 1.

A közös külügyminiszter az osztrák delegáció legutóbbi ülésén mondotta el expozeját a külügyi helyzetről.

Az a körülmény, hogy a külügyminiszter csak alig néhány hónapja ismerette az általános külpolitikai helyzet megfestésével a hatalmakhoz való viszonyukat, egyáltalában nem enyhítette az érdeklődést, amelylyel itthon és a külföldön a külügyi expozeják iránt mindenkor megnyilvánul.

A szenzáció erejével ható kijelentéseket expozejában Aehrenthal gróf nem tett, amint hogy nem is tehetett, mert a legutolsó delegációs ülészak óta a külpolitikában eltolódások, helyzetváltozások egyáltalában nem történtek. Ezt a külügyminiszter is megnyugvással konstatálja, mondván:

— Ma sem forog fenn, szerencsére, semmi olyan kérdés, mely Európa békéjét veszélyeztetné. Az összes nagyhatalmak többnyire belügyi feladatokkal vannak elfoglalva és arra törekednek, hogy kölcsönös viszonyaikat bizalomteljessé tegyék.

Aehrenthal gróf politikájából, amelynek az expozejá hű tükörképét mutatja, az a komoly igyekezet érzik, hogy ez az egyedülre nem fenyegetett béke tartós maradjon. Politikájának irányelve: a szövetségekhez való ragaszkodással és az összes hatalmakkal való jó viszony ápolásával megóvni a monarchia érdekeit. Hogy ezt a szempontot nem téveszti szem elől, bizonyítja magatartása, amelyet a német-angol-orosz közlekedéssel szemben tanúsított s amelylyel a posztami találkozók eseményeit figyelte. Mindenütt megnyugvást fog kelteni az a kijelentése hogy a

találkozókról, amely közelebb vitte ugyan egymáshoz Oroszországot és Németországot, anélkül azonban, hogy politikájuk általános irányában változást tett volna, Bethmann-Hollweg német birodalmi kancellár szövetségi hűséggel részletesen tájékoztatta.

Külön szólt a közös külügyminiszter Oroszországgal, Franciaországgal és Angliával való jó viszonyunkról.

Expozejája végén a közös külügyminiszter ismét hangoztatta, hogy nem forog fenn egyetlen oly jelentőségű kérdés sem, mely Európa békéjét veszélyeztetné, de mégis kötelességének tartja miként 1910. október havában tartott expozejában is tette, ma is hangsúlyozni, hogy gyorsan elő korunkban, midőn nem egyszer az események is rohamos folyamatot vesznek és a közvélemény minden államban, sajnos, könnyen izgalomba hozható, a politikai légsúlymérő minden átmenet nélkül rossz időt mutat. Szerinte a külügyi politikának tehát a monarchia és a béke érdekében való sikeres működhetés céljából harcra képes hadsereggel és flottával kell rendelkeznie.

IDŐJÁRÁS.

A nagybeeskereki meteorológiai állomás időjárásai jelentése.

Február 1.

Barométer szűledő, délután 1:38 órakor: 763.6 mm.
Hőmérséklet: maximum 4.2 C°, min. —14.0 C°. Csapadék: —
Felhőzet: Cu St 9. Szélirány és erősség: W 5.
Jóslat a következő 24 órára: Hideg. Szárak.

Jelmagyarázat: A barométer állása a déli leolvasást tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül; C° C-ra redukálva. Maximum és minimum este 8 óra 38 perctől másnap este 8 óra 38 percgig; csapadék reggel 6 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38 percgig; felhőzet: Ci = firtósfelhő, Cu = gomolyfelhő, St = rétegesfelhő, Nb = esőfelhő, Ci-St = felhőfátyol, Ci-Cu = barányfelhő, Cu-St = réteges gomolyfelhő. Szélirány: N = észak S = dél, W = nyugat, E = kelet. Felhőzet nagyság: 0 = tiszta ég, 10 = teljesen borult. Szélereősség: 0 = szélcsend, 8 = nagy vihar

HIREK.

Tájékoztató.

Február 13 Közigazgatási bizottsági ülés.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10-ig. Könyvtára vasárnap, szerda, péntek délután 5-7 óráig.

A fürdő (telefonszám 118.) minden nap reggel 6 órától kezdve déli 12 óráig az urak részére nyitva van hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 1/2 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5 órától 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délelőtt 6 óráig. A kádfürdő reggel 7 óráig nyitva van.

Gyertyaszentelő.

— A Mackó napja. —

A holnapi nap Mackó uram napja. Kibuvik a medve az odújából s körüléz. Ha szép az idő, derűs, nyájas és napsugaras: akkor a medve a csaióká fenyőtől visszafordul. Alussza tovább téli álmát. Ha azonban zord és rideg a kép, amelyet lát: akkor otthagyja barlangját, Kijön s biztató reménnyel várja az időnek kedvező változását.

A gyertyaszentelő napjának ilyen jelentősége van a medvére és az időjárásra.

Már most vajjon mit gondol magában a medve, ezidő szerint? A medve praktikus gondolkodó, valóságos bölcs a maga dolgában. És ha a Mackó megszólalna a Sebők Zsigmond nyelven: az ő jóízű humorával, vajjon mit szólna hozzá a valág sorához? Vajjon olyan nyájasnak véli e az idők járását, hogy visszatér a barlangjába? Avagy inkább véget vet az alvásnak, mert dermesztően hideg szélnek süvítését hallja?

Kibuvik a medve az odújából s körüléz. Mit lát vajjon?

Farsang van, szórakozik, bálozik, mulat a világ. A mamának abban föl a feje, miként adja férjhez a lányait. A papa meg káromkodik: az árgyélusát, mennyi költséget emésztenek ezek a bálók. Kérő meg nem igen jelentkezik. Udvarló

„TORONTÁL“ tárcája.

Esetek.

— A „Torontál“ eredeti tárcája. —

— A negyvenéves „Torontál“. —

Valamikor, mikor még a törpéket pénzért mutogattak, egy tapasztalt paraszt ember egy ilyen törpésbóds főalakjáról azt mondta, hogy latott ő már ennél nagyobb törpét is. Isten ments, mintha azon lapot, amelynek vendégszeretét én már keletkezése óta élvezem, úgy, hogy koronként megszülető közléseim abban helyt és kiadást találak, a törpéséggel valami vonatkozásba akaráám hozni. De komolyan szólva, nekem az ő negyven évessége nem imponál, mert hiszen még abban az időben mikor még egyebet mint Torontálvármegyét nem ösmertek, róla hazánkban talán tiznél több vármegyében nem is tudtak, ami 1848. előtt volt, ösmertem is, láttam is és ítem is egy „Torontál“ ban, amely azonban sem hír, sem deres, hanem kocs volt. Volt ennek a mi vármegyénknek 1848. előtt egész 49 ig egy nagytudásu, a szépművészetekben is jártas, rajzoni, fősteni is tudó, a zenéért különösen lelkesülő és zenélni is tudó dr. Verzár Manó nevű, rendszeren Móninak mondott főorvosa. Ha Hadfy Mitó, ki még nekem is bátyám volt, élne, ő megtudna mondani, hogy Temes-, Krassó- vagy Aradvármegyéből került-e ide hozzánk, de annyit én is tudok, hogy a valamikori szamosújvári örményi katólikus püspökkel Verzár Verzasessul Offendiussal egy családból származó volt. Nem találok fölislegesnek megemlíteni azt, hogy abban az időben itt Beeskereken és Torontálban mentől kevesebb orvos volt. Városunkban mindössze 7, ebből is 3, csak chyrurgus, a környéken egy sem. A hét közül is egy dr. Botka Imre, gondolom úgy 1848. táján fölesapott fő-

szolgabírónak és mint ilyen is hat meg 1840-ben; Botka Lajosnak, Botka Béla főispán apjának fivére volt; mindenki szerette, kedves, vig, mulatni, énekelni szerető, nagy mértékben himlőhe yes, a nép nyelvén szólva ragyas ember volt

Akkoriban még felette sok himlőhelyes és igen gyakran a himlőtől megvakult ember volt látható, bár a himlővédőtás már meglehetősen elterjedett és foganatosított volt.

Mire is lett volna jó a sok doktor. Himlőn, gilisztán, meg hideglelésen kívül más betegségéről nem is tudtak. Idegességéről kinek is volt még akkor sejtelme, a migraine-t talán valami csemegefőle onnivalónak tartották; én is azt mondom, egye meg aki szereti.

De most már mégis csak kellene egyet-mást elmondani dr. Verzáról, meg a Torontálról.

Hát kérem dr. Verzár Manó várm. főorvos, egy nagytudásu, sokoldaluan művelt ember, itt lakása idején nőden állapotú volt. A társaságot nagyon szerette. A zenéért rajongott. Egy alkalommal, mikor egy a fővárosban, meg messze vidéken is ösmert nevű fiatal gordonkaművész, Kletzer Ferenc, került ide és itt hangversenyezett, Verzár egész az extázisig föllekészült; kis fia létemre én is ott voltam ezen a kaszinó termében végbement hangversenyen. Verzár maga zongorázni is tudott, de zenekarban nagybőgön szokott játszani. Mondták, hogy nagyon jól kezeli, de instrumentumát nagyon messze tartotta magától, mert középtermű, rém vastag ember volt. A mostan itt élők között, itt helyben hasonló kövérségűt nem is ösmerek.

Kletzer Ferit itt találta a magyar szabadsgharc és ő föl is csapott honvédek, fölvitte a főhadnagyságig, úgy emlékszem, hogy mint honvédszűzet valahol láttam is. 1849. végén, ide mint bujdosó vissza is került, itt rejtegették, amely rejtegetéshez szívbéli viszony is fűződött, de erről többet nem szólok, csak még annyit,

hogy az üdöztetéstől való félelem elmúltával, Kletzer fényképezéssel, jobban mondva az akkor divot daguerotypiával kezdte élete fentartását megkísérelni. Később aztán Pestre került, ahol a Nemzeti színház opera zenekarához szeődött, amelynek akkori főkarmestere Erkel Ferenc, művésztagja és alkarmesterei a Doppler testvérek európai hírű flótaművészek voltak, kiket alkal-mam volt itt is, Pesten, meg az 1850-es évek derekán Wienben is hallható. Verzár Manó testességénél fogva érhető, kényelemszeretetének hódó. Mint vármegyéi főorvosnak a vármegye koronként való beutazása hivatalbéli kötelessége volt. Parasztkocsi, ekhós vagy stejerkokcsi nem konveniólt, hintó vagy batár a feneketlen utakra nem volt való. Szűk ruganyos hintóval úgy járhatott volna, mint a vármegyének egy valamikori árvapénztárosa, ki szinte nagyon potrohos ember volt és egyszer gőzhajón utazva, a felette szűk, félreeső helyre menve, természetesen az ajtó maga után betolta. Mikor azonban megfordulva onnan ki akart jönni, az ajtó, nagy hasától ki nyitni nem bírta. Végre egy pikoló pincér tanította ki, hogy hova álljon föl és lapuljon meg. Ezen utasítást követve, aztán a vastag urat kiudták segíteni.

A vármegye beutazása akkor könnyebb volt mint most, mert először is telen minden okosabb és tisztességes ember otthon maradt, aztán a vármegyéi urak jóegészségéről könnyebb volt meggyőződni, mint mostanság, mert mindössze csak öt főszolgabírói kerület volt. Megvizitálni való patika is mindössze csak 9 vagy 10 volt az egész vármegyében. Ember és állatbetegségeket meg járványt sokkal kevesebbet ösmertek mint most, tehát orvosok és betegségek egymásnak békét hagytak.

Na, de akár hogy csürjék-csavarjuk is, a nagy kötelességűadás mégis utra készitette Verzár főorvost.

volna elég, de kevés közte a komoly férjjelölt. It fordítva áll a tétel: sok a foka és kevés az esküvő. Az ifjuság meglehetősen inkább a menyecskék körül legyekedik. Hjah, nehéz az élet, nagy az igény és rendszerint csekély a jövedelem, kevés a — hozomány.

Nehéz probléma ez s bajosan oldható meg. A bálterem ragyog a luszterek fényétől, a vállak fehérségétől és a kigyult szemek tüze ragyogásától. De voltaképpen a mulatság benne olyan, hogy a magyar ember, és természetét követve, sírva vigad. Post equitem sedet atra cura.

De hát mit ér a gond szárazon és vizen. Önts hozzá bort a rideg kupába. Huzd rá cigány, csak azért is! Ki fog busulni farsangkor! Busuljon a ló, elég nagy a feje. Kellemes a multság, édes a mámor. Egy kis főületesség, egy csöpp könnyedség (nem akarom mondani: könnyelműség) nélkül egy hajítófát sem ér az élet. A fiatalok a reménység: hadd mulasson. Az idősebb kor meg sütkérezik a fiatalok örömein. Oly szép és oly jól esik az illúzió.

Egy arasznyi a lét, s ki tudja, mikor ér véget? Miért ne töltjük ki annyi ünnepléti örömmel, amennyi belefér? Jó, öreg Mackó, fordulj be és aludj! Vidám a farsangi kép. Mulat a farsangi világ.

Hogy nézed ezt Mackó? Nyájás-e ez az idő s azt gondold, a viharos, förgöteges része — az igazi téli idő — még hátra van? Vagy úgy véled, hogy a mai zimankós borulat után már csak kitisztulás következhetik? Fölkelsz-e az odudból, vagy ott maradsz tovább?

A szegény medvére, azt hiszem, különös sors vár ezúttal. Mint az adomabeli gyerek, aki folyton öltözik és vetkezik, azonképpen a medvének most folytonosan le kell fektüdnie és föl kell kelnie. Mert folyton-folyvást változik az idő képe s nincs annak megmondhatója, hogy milyen időjárás hoz a holnap, a holnapután és a közeleli jövő.

— A gyertyaszentelő a templomban. Holnap, Gyertyaszentelő Boldogszony napja alkalmából a nagybecskerei róm. kath. plébánia-templomban reggel fél 8 és fél 9 órakor csendes misék lesznek, délelőtt 10 órakor megy végbe a gyertyaszentelés, amely után ünnepi nagymise lesz, melyet Magyar Pál pápai kamarás, apát-plébános mond fényes papi segédlettel. Az ünnepi misén az egyházi énekkar Wehninger József karnagy szerzeményét, a „Lumen et revelationem gentium” című egyházi éneket adja elő, Gradualára és Offertoriumra pedig a felsőkereskedelmi iskola énekkara énekel. Déután 3 órakor ünnepi vesernye lesz.

— Uj gazdasági tudósítók. A m. kir. földmívelési miniszter Torontálvármegye antalfalvi járására Camerlenghi Róbert segédjegyző jarkováci lakost, — a vármegye törökbecsei járásra pedig Kiszelitky Döme tarrasi lakost a gazdasági tudósítói tiszttel megbízta.

Építették tehát a maga részére egy hintó forma kocsi, mely akkora lehetett mint a jelenlegi itteni szállók omnibuszai, a bejárója szinte a kocsis végén volt. A kocsis belsejének egyik hosszú oldalán kényelmes fekvő padlag, a gyengébbek kedvéért, megjegyzem, hogy ülni is szabad volt rajta, ezzel szemben a másik oldalon egy fölemelhető asztalnak is használható lóca, a bejárójával szemben pedig a kocsis felső végén egy kis asztalka pistoriummal, magyar és török pipák számára. Rossz ut idején ezen jármű járhatatlan mű lett volna, mert hat ökör kellett a megindításához, — olyan hatökrös ember ebből a vármegyéből pedig sohasem került volna ki; — jó utban azonban négy tisztességes ló elindított vele kocogni. Verzar ott lakott az emeleten, ahol most a Huber-féle cukrász üzlet van. Ezen háznak akkor a még sokkal utána is a nagyutca-felé volt tág kapuja. Ezen kapualján állott rendszeren az imént leírt kocsi, amelyben egy senki által meg nem figyelt pillanatban bele is ültem, a kanapén végig is bevertem. Ezen kocsinak a szellemi és konstrukciós tehetségű tulajdonosa a „Torontál” nevet adta, a belépő ajtóra olaj festékekkel reá is íratta.

Volt azonban a város több lakójának mint részvénytársaságnak az 1860/70-es években egy „Torontál” nevű vontató gőzhajója is, amelynek szomorú történetét, melyet magam is egy nagy esomé pénzzel megcsináltam, néhány évvel ezelőtt, már megírtam.

Ugy hiszem eléggé kétségbevonhatatlanul bebizonyítottam, hogy a 40 éves „Torontál” előtt is voltak már „Torontál”-ok, de azt amelyik most is megvan az Isten éltesse a „Torontál” korok legvégső határáig.

Menczer Lipót.

— A jegyzői tanfolyam féléves vizsgál. A nagybecskerei közsegi és közigazgatási tanfolyamot tegnap fejezték be a féléves vizsgálatokat s Jankó Ágoston alispán a tanfolyam igazgatója ma délelőtt 11 órakor az alispáni kisteremben hirdette ki az eredményt a hallgatók előtt, a mely alkalommal jelen volt a tanfolyam előadói kara is. A féléves vizsga-eredmény a következő:

Kitüntetéssel vizsgáztak le: Petrovics Andor, Petrovics Emil, Princ Mihály.

Egyhangulag: Budó János, Gyurinka Béla, Kárpáti Kálmán, Kovács Kálmán, Laskay Sándor, Perkov László, Popovics János, Putits Dragomir, Rittinger József és Zsenár Iván.

Szótöbbséggel: Bordeaux Oszkár, Csermák István, Dimits Dragolyub, Etienne Domokos, Fajth János, Farkas József, Fórizs János, Hegedüs Antal, Him Kristóf, Herz Mihály, Jakabfalvy Lajos, Kardos György, Lázár Gyula, Lilik István, Mäutele Frigyes, Petru Vince, Rajkits Traján, Riegelmayer Miklós, Róza Jenő, Tarnay János, Vas Gyula, Zsenár Sándor.

Teljes ismétlésre utasítottak 3, egy tárgyból 3, két tárgyból pedig 2 hallgatót. Végül Jankó Ágoston alispán még rövid beszédet intézett a hallgatókhoz, melyben további szorgalmas munkára buzdította a hallgatóságot.

— Torontálvármegye új községnevel. Tegnap közöltük azokat a változásokat, amelyek a vármegye községneveinek sorában történtek. Ma hozzá tesszük még, hogy az új községnevek a belügyminiszter erre vonatkozó rendeletének a Budapesti Közlönyben való közzétételkor lépnek érvénybe s a hivatalos lapban a rendelet, értesülésünk szerint, csak néhány hét múlva jelenik meg, míg az erre vonatkozó alispáni rendeletet „Torontálvármegye Hivatalos Lapja” legközelebbi száma közli.

— A vármegyei gazdasági egyesület köréből. A vármegyei gazdasági egyesület legutóbbi közgyűléséhez pótlólag még hozzáfűzzük, hogy a választások során a választmányba bevalasztottak Pirkner János orsz. képviselő és dr. Vinczehidly Dezso is.

— Elhunyt jegyző. A vármegye jegyzői karát ismét gyász érte. Mint ugyanis részvétellel vesszük a hirt, Kelemen Márton csenei községi jegyző vasárnap 38 éves korában meghalt. A megboldogult másfél évtized óta jegyző volt Csenén, hol köztisztviselőnek és szeretetnek örvendett s ezért halála mély részvételt keltett a községben, ahol tegnap temették el a gyászoló nagy sokaságának jelenlétében. Haláláról a család a következő gyászjelentést adta ki:

Özv. Kelemen Mártonné, szül. Sofró Margit egy a saját, mint az összes rokonság nevében a legmélyebb fájdalomtól lesújtva jeleni, hogy felejthetetlen, forrón szeretettel férje, a legjobb rokon Kelemen Márton községi jegyző f. évi január 29-én életének 38. s a legboldogabb házasság 13. évében hosszas szenvedés után az Urban elhunyt. Drága halottunk hűlt tetemeit hétfőn, január hó 30-án d. u. fél 3 órakor kísérték a gyászhalzból a csenei róm. kath. sirkertbe örök nyugalomra. Az engedelmős szent miseáldozat f. évi január hó 31-én d. e. 11 órakor tartatik. Cse, 1911. január 29-én. Áldás és béke lengjen porai felett! Sofró Miklósné, szül. Berecz Eleka mint anyós, Sofró Miklós mint após, öz. Dunschits Lajosné mint nevelőanya, Sofró János, Sofró Dezso, dr. Sofró Béla, Sofró Gizella sógorok illetve sógoróné.

— A magyar föld zenéje. A Torontálmegyei Közművelődési Egyesület nagybecskerei szabad liceuma nagyszabású, a maga nemében párját ritkító előadásra készül. Február hó 12-én ugyanis zeneművészettörténeti előadást rendez, amelyen bemutatja a magyar föld zenéjét, vetített képekkel, magán ének- és zeneszámokkal, ének- és zenekarokkal. Az előadás tizenhat pontból álló gazdag és színes műsorában hallani fogjuk a régi magyar zenét és éneket, a Szent Istvánéneket, a Máriaéneket, a kurucviág dalait, Lavotta gyönyörű nótáit, Reményi híres zeneszámait, Erkel muzsikáját, Dankó Pista nótáit, majd újabb zeneszerzőink legjava dalait: Lányi, Fráter, Kacsóh, Lehár legszebb alkotásait stb. A hatalmas pompás műsor részleteit most még nem sorolhatjuk föl, de a liceum vezetősége már minden részletében összeállította a műsort s legközelebb részletesen közöljük. A nagyszabású előadásban egyes magánzámokat Messinger Karolin igazgató, Ripka Imre és Kadelburger Ede fogják előadni, közreműködik a fi harmonikusok egyesülete, az állami felsőkereskedelmi és polgári iskola óriási vegyeskara, cigányzenekar, lesz filharmonium, cimbalomjáték, cello-szóló stb., szóval olyan zeneművészeti tanulságos és ismeretterjesztő előadásban lesz részünk, amely mel-

tán fölkeltheti a legszélesebb körben a közönség érdeklődését. A szabad liceum vezetője Knyaskó Lajos, Osztie Béla zenetanárral már hetek óta nagy buzgalommal készíti elő a nagyszabású előadást s a próbák napoként erősen folynak. Az előadás szövegét dr. Molnár Géza, a kiváló zenetörténet író írta s a vetített képeket az Uránia tudományos színház szolgáltatja. Az est előadója Knyaskó Lajos felsőkereskedelmi és polgári iskolai igazgató lesz, míg a zenei rész egybeállította, az énekkarok betanítója és vezetője Osztie Béla. A fi harmonikusok számait Ripka Imre karnagy fogja vezetni. A nagyszabású előadás a városi színházban lesz, amelynek kifogástalan fűtéséről a kultúregyesület gondoskodik. Az előadást, tekintettel a nagy költségre, rendes színházi helyárak mellett tartják és a jegyek a jövő hét elejétől kezdve már elővélhetőek Mangold Lipót könyvkereskedésében.

— Halálozás. Sulyos csapás érte a Nagybecskereken köztisztviselőben álló Szávics-családot. Özv. Szávics Istvánné, szül. behárfalvi Urbán Mária urnő, néhai Szávics Istvan itteni tekintélyes ügyvéd özvegye ugyanis tegnap délután 85 éves korában meghalt. Az elhunyt köztisztviselőben álló urnőt, kiben Szávics Sándor itteni bankpénztáros nagynénjét gyászolja, ma délután temették el nagy részvét mellett a Tomaseváci uti gör. kel. temetőben. Haláláról a család a következő gyászjelentést adta ki:

Szávics Ivan, mint fia, úgy a maga, mint számos rokonai nevében mély fájdalommal jelenti a felejthetetlen édes anyja, illetve nagyanyja Szávics Istvánné szül. behárfalvi Urbán Mária folyó 1911. évi január hó 31. napján délután 3 órakor történt gyászos elhunytát. A megboldogult hűlt teteme február hó 1-én délután fél 3 órakor fog a gör. kel. szertartás szerint beszentelni és onnan a Tomaseváci utcai temetőben levő családi sírboltba örök nyugalomra helyeztetni. Nagybecskerek, 1911. évi január 31-én.

— A nagyszentmiklósi kultúrestély. Nagyszentmiklóson ma tartja a Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület irodalmi és művészeti estélyét, amelyen Szabolcska Mihály, Grézlo János, Sz. Szigethy Vilmos, M. Turcsányi Olga és Jerome Róbert működnek közre. Az estélyen a kultúregyesület vezetősége részéről Vinczehidly Ernő dr. m. főjegyző, igazgató és Grézlo János kir. tanfelügyelő, aligazgató jelenik meg, akik ma reggel utaztak Nagyszentmiklóstra.

— Tisztújítás. Bocsárról írják lapunknak: Bocsar községben Horváth Zoltán főszolgabíró elnökletével tegnap volt a községi tisztújítás, amikor általános lelkesedéssel Csik János választották meg a község bíráját. Albíró lett Günther Miklós, pénztárnok Bardó Bonedák, közgyám Hönig János, I. esküdt Dornstauder József, II. esküdt id. Hubert Miklós, III. esküdt Sztóják Szvetozár, IV. esküdt Tyu csin Szvetozár. Csik János ezáltal egymásután öt ízben lett a község bírájává megválasztva. Intelligenciája és kulturális törekvései méltán érdemesítik őt e díszes állásra és a falu népe önmagának gratulálhat, hogy ezt a minden tekintetben érdemes férfit állította a község élére. Horváth Zoltán főszolgabíró a választás befejezte után, méltányolva a tisztúttól megvált előjárói tagok működését, azoktól szeretettel elbucuzott, egyben üdvözölte az újonnan megválasztott előjáróságot, amelyet oktatólag vezetett be új hivatalába.

— A népszámlálás. Mint Mokriából írják lapunknak, ott a legutóbb megejtett népszámlálás adatai szerint a lakosság száma 8819, a távollevők száma pedig 460. A községben 1927 lakott és 107 lakatlan ház van.

Sunlight Szappan

A háziasszonyok szívét megörvendeztetli, mert a ruhának vákító fehérségű tisztaságot és kellemes illatot kölcsönöz. És mily játszi könnyű a mosás! A ruhát csak beszappanozzuk, egy ideig állni hagyjuk azután kimosunk és felakasztjuk! Nincs többé dörzsölés, nincs főzés és forrálás!

8, 18 és 30 filléres darabokban kapható.

— **Megnyílt a korcsolya-pálya.** A napok óta tartó kemény hideg a korcsolyasport híveinek örömet hozott. Immár a városi korcsolyapályán is vastag, erős jégkéreg képződött s ma reggel már kitűzhetők a korcsolyapályán a zászlót, mely azt jelzi, hogy lehet korcsolyázni. A pályát ma reggel nyitották meg s e kellemes téli sport kedvelői erre az örvendetes hírre ugyancsak ellepték a jégpályát, amelyet egész napon át nagyszámu közönség látogatott. Itt említjük meg, hogy a korcsolya-jegyek hétköznapiokon gyermekek számára 20, felnőttek részére 40, ünnep és vasárnapokon pedig 30 és 50 fillért kaphatók a korcsolyapálya pénztáránál.

— **Az állami díjnokok mozgalma.** Az állami díjnokok országos szövetsége most készíti elő a díjnokoknak országos kongresszusát, amely május-június hónapban lesz Budapesten s amelyen a díjnokok keserves helyzetének orvoslása fölött fognak tanácskozni. A kongresszust megelőzőleg most február hó 21-én a szövetség a díjnokok monstre küldöttségét vezeti a miniszterelnök, valamint a pénzügyi, kereskedelmi és igazságügyminiszter elé. A küldöttségben a nagybecskereki díjnokok közül is többen részt vesznek. A szövetség szervező bizottsága továbbá megszervezte a nagygyűléseket rendez, hogy a díjnokok érdekében agításon s így legközelebb nagygyűlés lesz Nagybecskereken is, amelyen a központ vezetősége hivatalosan részt vesz.

Mulatság.

Farsangi naptár.

- Február 2. Az izr. nőegylet tea-estélya.
 Február 4. A Sirályok mulatsága.
 Február 4. Hadastán bál.
 Február 4. A kath. legényegylet mulatsága.
 Február 11. Vasuti aliztek táncvigalma.
 Február 18. A szerb egyházi dalárda dalestélya.

•. **Az izraelita nőegylet tea-estélya.** Az izr. nőegylet hoinapi tea-estélya iránt széleskörű az érdeklődés. Az estély tudvalegőleg folyó évi február hó 2-án a Lloyd-társulat összes helyiségeiben fog megtartani. Lesz 6 órai kezdettel sétahangverseny 9 óráig, azontul táncmulatság. Az estélyen a temesvári 61-ik gyalogezred zenekara fog hangversenyezni, a táncmulatságon szintén a zenekar fogja a zenét szolgálni. Belpó díj beleértve a tea és hozzátartozó sandevich arát is, személyenként 3 korona, csajdíj 8 korona. A sétahangverseny műsora a következő: 1. Faulwatter: „Éj-n a baza”, induló. 2. Donizetti: sextettje és finalja a „Lucia di Lammermoor” dalműből. 3. Ivanovic: „A cárno udvarában”, keringő. 4. Kreutzer: Overture a „Granadai éjjeli szállás” dalműből. 5. Kövér: „Petőfi”, fantáziája. 6. Donizetti: „Domino noir” kürt-szólo. 7. Goldmark: „Das Heimehen am Herd”, opera fantáziája. 8. Komzak: „Für meine Freunde”, potpourri.

•. **A nagybecskereki szerb egyházi dalárda dalestélya.** A helybeli szerb egyházdalárda, melynek vegyes kara jelenleg 60 tagból áll, f. évi február 18-án tartja a Lloyd épület összes termeiben saját pénztára javára évi beszédjét, melynek műsora összeállításán dr. Vaszits Endre ügyvéd elnöklése alatt álló választmány buzgón fáradozik. A dalárda ezen az estélyen elő fogja adni a legnehezebb énekek egyikét nyolc hangban, továbbá az egyházi dalok legszébbjékét, az oroszról átvett „Miatyánkot”. A meghívók e napokban fognak szétküldeni s a közönség élénk érdeklődéssel tekint a mindig művészi nivón álló dalestéle.

•. **A Sirályok mulatsága.** A Hunyady-utcának sétáló közönsége gyönyörködésnél áll meg az Eisensädter-cég díszes kirakat táblája előtt, ahol fényes kivilágítással tárul fel szemé előtt a Sirályok hajóháza ötözőjének vázlata, amelynek kapuján belül a Sirályok kék-fehér színében pompázik egy csónak a megfelelő evezőlapáttal, a csónakban egy kis bájos hölgy foglal helyet és kezében tartja a Lloydban megtartandó mulatság egyik programpontját. Körülötte más apró női tündérek a program többi pontjait szorított kezecskéjükben a Béga hullámai ábrázoló kék habokban. A háttérben a Béga folyó festett vonalai látszanak a tennis-pályákat szegélyező utmenti fasorral. A hajóházat ábrázoló vázlat homlokán 1911. február 4-ike van feltüntetve. A mulatságnak izléses és stilszerű ábrázolásával az Eisensädter S. és társai cégvezetője Fischer Miklós lepte meg a sirályokat és a közönséget.

TÁVIRATOK

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

— **A bankvita.** — Tisza István beszéde. — Interpellációk. —

Budapest, febr. 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) A hetek óta folyó bankvitának ma nevezetes napja volt. Ma ugyanis felvonult a bankvitában Tisza István gróf is és nagyszabásu beszédet mondott, amelyben kiterjeszkedett a bankkérdés körül alakuló helyzet minden részletére s kifejtette álláspontját a bankügyben is, amelyről hangoztatta, hogy az csak gazdasági kérdés s ilyen szempontból kell mérlegelni. Érdekes momentum volt a nemzetiségek vezéremberének, Mihályi Tivadarnak a felszólalása is, aki szintén azt hangoztatta, hogy a bankkérdést csak gazdasági szempontból szabad elbíralni. Kivülük még egy Justh-párti szólalt fel, az ülés végén pedig interpellációk voltak.

Az ülésen Kabos Ferenc alelnök elnököl, aki előterjesztései során bemutatja

a horvát delegátusok névsoráról, a horvát országgyűlés elnökségének átíratát, amelyben közli annak a negyven horvát képviselőnek névlajstromát, akiket a horvát országgyűlés a magyar képviselőházba delegált.

Jelenti továbbá, hogy

a király szentesítette azokat a törvényjavaslatokat, amelyeket az országgyűlés legutóbbi letárgyalt.

Bemutatja ezután

az Országos Gazdaszövetségnek a közös bank mellett

állást foglaló memorandumát, amelyet kiadnak az illetékes bizottságnak.

Végül felolvassa azt a harminc interpellációt, amelyre eddig a kormány tagjai választ nem adtak. A interpellációs könyvbe ma három interpelláció van bejegyezve, amelyekre délután fel 3 órakor térnek rá. Most következett

a bankvita.

Az első felszólaló ma Mihályi Tivadar nemzetiségi képviselő volt, aki előbb Baross János multkori beszédének a nemzetiségi bankokra vonatkozó részével foglalkozott s az azok ellen irányuló vádakát cáfolta. A bankkérdésre vonatkozólag azt mondja, hogy az gazdasági kérdés s a nemzetiségekre az fontos, hogy melyik bank tudja jobban szolgálni a gazdasági érdekeket. Miután pedig a közös bank ebben a tekintetben teljesen megfelelő, ő a közös bank mellett foglal állást s ezért a javaslatot elfogadja.

Bikádi Antal Justh-párti a javaslat ellen beszél.

Utána következett a mai ülés eseménye: Tisza István gróf beszéde. Tisza István széles medrű, a bankkérdés, valamint az ebből folyó politikai helyzet minden részletére kiterjedő felszólalásában mindenképp elött az ellenzékhez intéz intelmet, hogy itt volna az ideje, hogy az ország komoly érdekeinek a megvitatásánál a régi gyanúsításokkal, kicsinyes vádaskodásokkal hagyjanak fel. Védelmezi ezután a régi szabadelvű-pártot és rámutat arra, hogy a párt tagjai a szerinte szükséges hárszabályszigorítás eseményekor emelt fővel buktak el és így távoztak. Kifejti, hogy a jelen vitának csak a közvélemény tájékoztatására kell szolgálni, majd áttér a közös bank ügyének méltatására. Hangoztatja, hogy a közös bank legelső sorban gazdasági kérdés s azért ő csupán gazdasági szempontból foglalkozik vele.

Lapunk zártakor Tisza István még beszél. Utána Simon Elemér Lovász Marton és Novák János fognak interpellálni.

A delegációk.

Budapest, febr. 1. (A „Torontál” eredeti táv.) A magyar delegáció tengerészeti albizottsága tegnap délutáni ülésében megkezdte a tengerészetre vonatkozó előterjesztések tárgyalását.

Az osztrák delegációk külügyi albizottsága már letárgyalta a külügyi előterjesztéseket s azokat általánosságban elfogadta. Délután 3 órakor az osztrák delegáció plenáris ülést tart, amely után az osztrák delegátusok öt napra hazautaznak.

A tél.

Budapest, febr. 1. (A „Torontál” ered. táv.) Szentpétervári jelentések szerint egész Oroszországban rendkívül kemény hideg uralkodik. Dél-Oroszországban különösen a Feketetenger vidékén óriási havazások vannak, úgy hogy jóformán minden forgalom szünetel. — Ugyancsak nagy havazásokat jelentenek nyugat-Európából is. Egész Svájc hó alatt van s dermesztő hideg uralkodik. A hőmérő állandóan 20 fok körül van a 0 alatt.

A pes'is.

Budapest, február 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) Kharbinból táviratozzák Szentpétervárra a közetkezőket: A helyzet napról-napra reménytelenebb. A város viz nélkül van s naponként 80—100-an pusztulnak el pestisben. A kínai egészségügyi munkások beszüntették a munkát. Az élelmiszerek ára rendkívül magas. A gabonakivitel teljesen szünetel. Tegnap ismét 200 pestises halottat elégtettek.

Határidő-üzlet.

Budapest, febr. 1. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (februárra)	22-76—
Buza (áprilisra)	21-78—
Rozs (áprilisra)	16-40—
Zab (áprilisra)	17-26—
Tengeri (májusra)	11-50—

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

Közgazdaság.

A Nagybecskereki Takarékpénztár közgyűlése.

Nagybecskerek, február 1.

Az Oldal Antal vezérigazgató kitűnő vezetése alatt álló Nagybecskereki Takarékpénztár, városunknak ez a virágzó s évről-évre hatalmasabb, fejlődő nagy pénzintézete tegnap délután 5 órakor tartotta meg rendes évi közgyűlését a részvényesek élénk részvételével.

A közgyűlésen felolvasták a számvizsgálók jelentését, amely szerint az összes számadásokat a legnagyobb rendben találták, amit a közgyűlés tudomásul vesz s a felmentvényt minden irányban megadja.

Az 1911. évi költségvetés elintézése után felolvasták az igazgatóság évi jelentését, mely a takarékpénztár sikerdus üzletéről tesz ismételt tanúságot. A jelentést legközelebbi számunkban részletesen közöljük.

Ezútan a választásokra került a sor. Választmányi tagok lettek 3 évre: Boleszny Antal, Kertész Mark, Szalay József, dr. Stern Lázár, Temmer Sándor és Wehner György.

A gyűlés befejezése előtt dr. Stern Lázár indítványára a részvényesek a pénztárat ügyeinek célirányos vezetéséért s az elért szép sikerért Oldal Antalnak, az intézet kiváló és érdemben gazdag vezérigazgatójának, valamint az igazgatóságnak is a kifejtett hasznos munkáért elismerésüket és jegyzőkönyvi köszönetüket fejezték ki.

Nagybecskereki Népbank részvénytársulat.

A „Nagybecskereki Népbank részvénytársulat“ t.-cz. részvényesei az 1911. február hó 2-án, csütörtök délelőtt 10 órakor az intézet helyiségében tartandó

XXIV. rendes közgyűlésre

ezennel tisztelettel meghívtnak.

Napirend:

1. Két jegyzőkönyvhitelesítő választása.
2. Az 1910 évi mérleg előterjesztése.
3. Az Igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentése.
4. A felmentvény megadása.
5. A mérleg megállapítása és a tiszta nyereség feletti határozathozatal.
6. A választmány kiegészítő választása.

27-33)

Nagybecskerek, 1911. január hó 9.

Az Igazgatóság.

Zármérlegünk a hivatalos órákban intézetünk helyiségében megtekinthető

13. A közgyűlésen minden részvényesnek, kinek részvénye legalább egy hónappal a közgyűlés összeülése előtt a részvénykönyvben az ő nevére átíratott, van szavazati joga. Minden egyes részvény feljogosítja annak birtokosát egy szavazatra, de 20 szavazatnál többet senki sem egyesíthet magában. Minden szavazatképes részvényes magát más szavazatképes részvényes által helyettesítheti, utóbbi azonban meghatalmazás alapján gyakoroltakkal együtt 20 szavazatnál többet le nem adhat. Nők meghatalmazottak által gyakorolják szavazati jogukat, a gyámság vagy gondnokság alatt állók és jogi személyek törvényes, illetőleg szabályszerű képviselőik útján, ha ezen képviselők nem is részvényesek. Az ily képviselő sem gyakorolhat többet 20 szavazatnál.

14. §. Minden részvényes, aki szavazati jogával élni kíván, tartozik legalább 3 nappal a közgyűlés összeülése előtt a saját nevére szóló részvényeket a nem esedékes részvényekkel együtt a bank pénztáránál letéteményezni. Erről neki elismervény adatik, mely részére a közgyűlésnél igazolásul szolgál.

TORONTÁLI CIPŐGYÁR

NAGYBECSKERÉK.

Torontáli
cipőkben nagy
választék.

Torontáli
cipőkben nagy
választék.

Galosni, báli cipő, báli legyező, báli ruhadíszek

Benó Testvérek ezelőtt **Kokits A. F.**

divat-, rövid- és játékkereskedés

Telefon 201.

Nagybecskerek.

Telefon 201.

6-8726